

former, efter hvilke Kreditforeningerne i Aaringerne have sukket, som de ville være særdeles tilfredse med at faa gennemførte, og hvis Betimelighed ligeledes er blevet anerkendt i Rigsdagen ved forskellige Lejligheder — at disse Reforme nu skulle sættes paa Spil, fordi man har faaet den ullykkelige Ide at ville sætte en Paragraf om Statsgaranti ind i Loven. Jeg hoaber imidlertid, at Forholdet er dette, at hvis dette høje Ting stemmer denne Bestemmelse ud, og Loven gaar tilbage til det andet Ting, at man da endnu i denne Samling vil kunne enes om at lade de fortræffelige Bestemmelser, den højtærede Minister har foreslaaet, træde ud i Livet; saa kunne vi jo til næste Samling genoptage Spørgsmaalet om Statsgarantien. Jeg tror aldrig, man kommer ind derpaa. Jeg vil kun beklage, om den Tanke, der saaledes er kastet ud, skulde bevirke, at denne Lov ikke blev til noget.

Jeg jeg gaar ind paa at undersøge dette Spørgsmaal, om det virkelig er forsvarligt for Staten at overtage en Garanti som denne, vil jeg tillade mig at gøre et Par Bemærkninger med Hensyn til det berørte Spørgsmaal, om den ikke amortisable Del af Laanet skal sættes til $\frac{3}{10}$ eller $\frac{4}{10}$. Det forekommer mig at være mindre vigtigt. Jeg erkender ligesom det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (P. G. Jensen), at en vis Del af det i enhver fast Ejendom staaende Laan er der ikke Grund til at amortisere, men Afgørelsen af dette Spørgsmaal, om det skal være $\frac{3}{10}$ eller $\frac{4}{10}$, i den ene eller anden Retning vil kunne gøre nogen Skade, saafremt det er den ærede Ministers Mening at ville fastholde, at han, saafremt man skrider saa vidt som til at lade den ikke amortisable Del gaa op til $\frac{4}{10}$, da maa forbeholde sig de Rautelet, som fandtes i hans oprindelige Forslags § 2, navnlig Ketten til at godkende den administrerende Direktørs Valg og Besættelsen af Revisorpladserne. Min Opfattelse af Statens Forhold til Kreditforeningerne er den, at man saa lidt som muligt skal blande Staten ind i hele den Bedrift og Virksomhed, som i Virkeligheden er en privat Bedrift, som Borgerne selv meget godt kunne overkomme, og som de ifølge Loven have Ret til at overkomme, naar Meningen ikke er den, at de ville have Frihed for Stempelafgift, som dog er en forholdsvist ringe Begunstigelse, og saa maatte den Prestige, der følger med, at de kunne sige: Vi ere under Indenrigsministeriets Tilsyn. Man vil henvise til, at man har en vis indirekte Garanti fra Statens Side; Staten vaager over Borgerne, navnlig den højtærede Indenrigsminister. Det er allerede

en farlig Ting at komme ind paa at blande Staten paa den Maade ind i det, der er en privat Affære; men naar man nu vil gaa saa vidt, som den ærede Minister lader til at være tilbøjelig til, at han skal have Lov til at approbere den administrerende Direktørs Valg og udnævne Revisorerne ved disse private Forretninger, bliver der et Mæstepi mellem Staten og Kreditforeningerne, som jeg ikke synes om. Vil den ærede Minister være tilbøjelig til at frasælde denne Forbring, hvis man ikke sætter den ikke-amortisable Del af Laanet højere end til $\frac{3}{10}$, vilde jeg anse det for heldigt at blive staaende derved.

Ærede Medlemmer ville allerede af disse Betragtninger kunne se, at netop fordi jeg mener, at man ikke skal blande Staten for meget ind i Kreditforeningernes Anliggender, maa jeg være en bestemt Modstander af det her foreliggende Forslag om Statsgaranti. At en vis Klasse af Borgere, naar de trænge til Penge, gerne ville optage Laan og ville have Laanet saa billigt som muligt, skulde kunne komme til Staten og sige: Vil Staten ikke være saa venlig at være min Selvfylbnerkautionsist, og Staten saa skulde træde til og sige: Ja, det er en passende Opgave for Staten at være Selvfylbnerkautionsist for Borgerne i deres private Anliggender, saa synes jeg, at vi vilde komme ind i en nydelig Tilstand. Man har oprindeligt tænkt, at det skulde være til Fordel for, om jeg saa maa sige, den hellige Landbostand. Det var Bønderne, Gods-ejerne, der skulde have det Privilegium at komme til Staten og faa den til at være Selvfylbnerkautionsist for at faa rigtig billige Laan. Nu vil man ikke nøjes med Laan til $3\frac{1}{2}$ pCt., nu skulde de være til 3 pCt., om 5 Aar vil man have dem ned til $2\frac{1}{2}$ pCt., og Staten skal hele Tiden være Selvfylbnerkautionsist for dem. Saa længe der kun var Tale om Landbruget og Bønderne, fandt man det saa rimeligt, men der er noget, der er stærkere end disse Sympatier og Antipatier, det er Konsekvenserne deraf. Det ærede 6te Medlem for 2den Kreds har allerede gjort opmærksom paa, at man i Folketinget er blevet nødt til at lade denne Statsgaranti komme Købstæderne og navnlig ogsaa Kjøbenhavn til gode. Det kan ikke undgaas. Man kan ikke stille Landboerne som en privilegeret Klasse og sige, at vi her i Kjøbenhavn skulde være Stedbørn, og garantere for den, uden at faa den mindste Nytte af Garantien. Man har altfaa maattet tage Kjøbenhavn og Købstæderne med, og som det ærede 6te Medlem for 2den Kreds bemærkede, nu kunne vi se paa det som